

รายงานสถานะ
โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

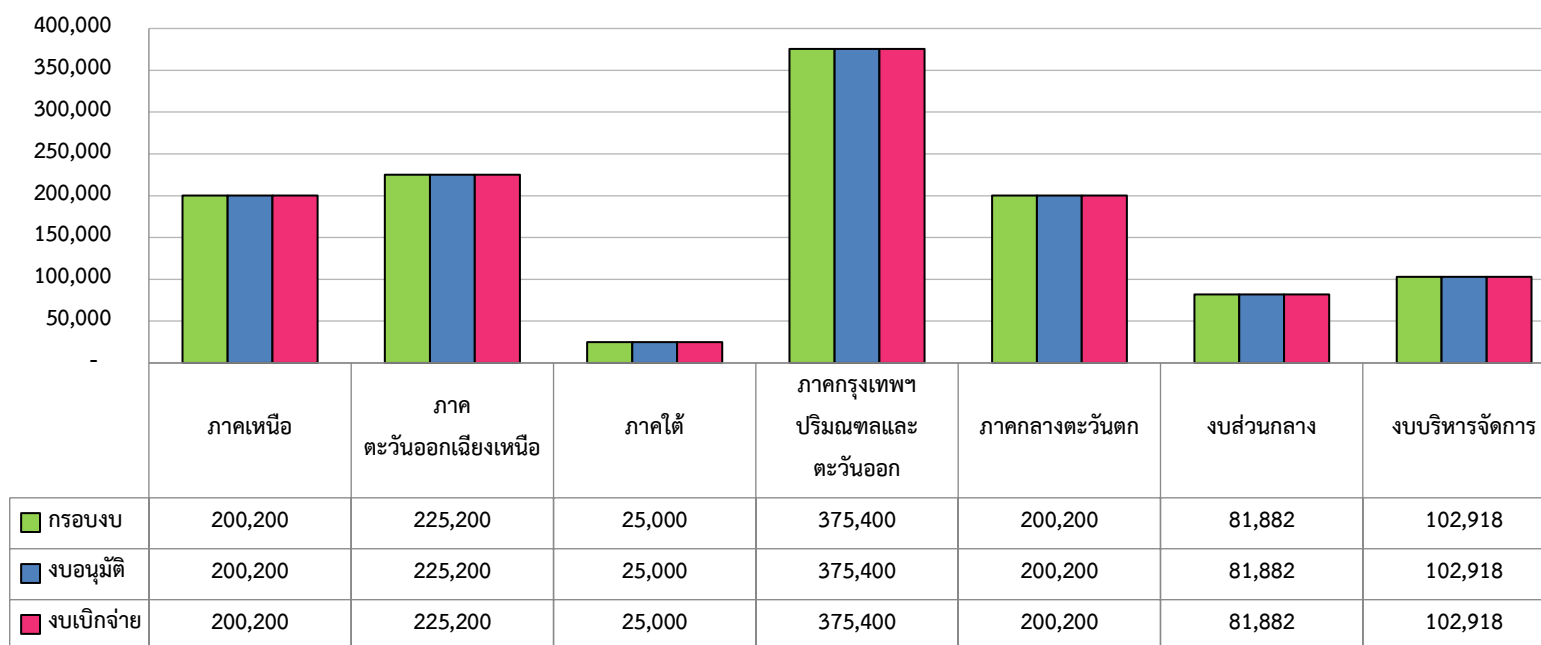
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อให้เกิดการจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน ที่มีความตื่นตัว มีบทบาทและความสามารถในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ มีการจัดทำแผน และมีรูปธรรมในการต่อต้านการทุจริตโดยเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก มีพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ จำนวน 15 ตำบล 11 จังหวัด 25 เครือข่าย โดยสถาบันได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 1,210,800 บาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ดังนี้

ข้อมูล ณ วันที่ 28 สิงหาคม 2569 ดังนี้

ตารางที่ 1 : แสดงข้อมูลการอนุมัติและเบิกจ่ายประมาณโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ฯ ปีงบประมาณ 2569

ที่	ภาค	กรอบงบ	เสนอ ผอ. อนุมัติ										งบคงเหลือที่ยังไม่อนุมัติ	ข้อมูลบันทึกในระบบโปรแกรม CODI Project		การเบิกจ่าย		
			จน.โครงการ	ภาค/ชาติ	จังหวัด	ตำบล	กลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์				งบอนุมัติ (บาท)	ร้อยละการอนุมัติ		จน.โครงการ	งบอนุมัติ (บาท)	งบเบิกจ่าย (บาท)	งบคงเหลือ (บาท)	ร้อยละเบิกจ่าย
							จังหวัดใหม่ ปี 69	ยกระดับจังหวัดเดิม	ตำบลใหม่ ปี 69	เครือข่าย								
1	เหนือ	200,200	2		2		1	1	3	5	200,200	100	-	2	200,200	200,200	-	100
2	ตะวันออกเฉียงเหนือ	225,200	3		3		1	2	3	5	225,200	100	-	3	225,200	225,200	-	100
3	ใต้	25,000	1		1			1			25,000	100	-	1	25,000	25,000	-	100
4	กทม.ตะวันออก	375,400	3		3		2	1	6	10	375,400	100	-	3	375,400	375,400	-	100
5	กลางตะวันตก	200,200	5		2	3	1	1	3	5	200,200	100	-	5	200,200	200,200	-	100
6	งบส่วนกลาง	81,882	1	1							81,882	100	-	1	81,882	81,882	-	100
7	งบบริหารจัดการ	102,918	1	1							102,918	100	-	1	102,918	102,918	-	100
	รวม	1,210,800	16	2	11	3	5	6	15	25	1,210,800	100	-	16	1,210,800	1,210,800	-	100

กราฟ : แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณ และอนุมัติเบิกจ่ายโครงการป้องกันและการต่อต้านการทุจริตฯ ปี 2569

- จำนวนโครงการและงบประมาณที่มีการอนุมัติ ให้กับเครือข่ายภาคประชาชน/องค์กรชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 16 โครงการ แบ่งเป็นโครงการระดับจังหวัด จำนวน 11 โครงการ โครงการระดับตำบล จำนวน 3 โครงการ และโครงการระดับชาติ จำนวน 2 โครงการ จำนวนงบประมาณ 1,210,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยสำนักงานทั้ง 5 ภาค รวมทั้งบริหารจัดการ งบส่วนกลาง สามารถอนุมัติโครงการฯ ให้แก่เครือข่ายภาคประชาชน/องค์กรชุมชน ได้เรียบร้อยแล้ว ร้อยละ 100 ตามกรอบงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร
- จำนวนโครงการและงบประมาณที่มีการอนุมัติ ในระบบ codi_pms ให้กับเครือข่ายภาคประชาชน/องค์กรชุมชน จำนวน 16 โครงการ จำนวนงบประมาณ 1,210,800 บาท โดยอนุมัติโครงการ ฯ ให้แก่เครือข่ายภาคประชาชน/องค์กรชุมชน ได้ครบตามงบที่ได้มีการอนุมัติทั้งหมดแล้ว ทั้งนี้ เงื่อนไขกำหนดให้บันทึกข้อมูลโครงการ-แผนงาน-กิจกรรมและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติในระบบบริหารจัดการโครงการ ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับอนุมัติ

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเป้าหมายผลลัพธ์ตามงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน

- สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ ฯ ในระบบ codi_pms มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น จำนวน 16 โครงการ จำนวนงบประมาณ 1,210,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบอนุมัติ โดยสำนักงานภาคทั้ง 5 ภาค และส่วนกลาง ได้ดำเนินการเบิกจ่ายโครงการ ฯ ตามงบที่ได้อนุมัติครบทุกโครงการแล้ว ซึ่งพบว่าจากการเบิกจ่ายงบประมาณ ปี 2569 แบ่งเป็นเบิกจ่ายงวดเดียว จำนวน 4 โครงการ และ เบิกจ่ายสองงวด จำนวน 12 โครงการ โดยสรุปข้อมูลเบิกจ่ายในระบบโปรแกรม codi_pms ข้อมูล ณ วันที่ 28 สิงหาคม 2569 ดังนี้

ตารางที่ 2 : แสดงการเปรียบเทียบเบิกจ่ายงบประมาณโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ฯ ปีงบประมาณ 2569

ภาค	จำนวนโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ฯ ปีงบประมาณ 2569			จำนวน งบประมาณ ที่ได้รับการอนุมัติ ทั้งหมด (บาท)	สรุปการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ฯ ปีงบประมาณ 2569		
	จำนวนโครงการ ทั้งหมดที่ได้ อนุมัติ (แบ่งเป็น)	จำนวนโครงการ ที่เบิกจ่ายเพียง งวดเดียว	จำนวนโครงการ ที่เบิกจ่าย สองงวด		จำนวนงบประมาณ เบิกจ่ายงวดที่ 1 (บาท)	จำนวนงบประมาณ เบิกจ่ายงวดที่ 2 (บาท)	รวมจำนวนงบประมาณ เบิกจ่ายทั้งหมด (บาท)
เหนือ	2	2	-	200,200	200,200	-	200,200
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3	-	3	225,200	157,640	67,560	225,200
ใต้	1	-	1	25,000	17,500	7,500	25,000
กทม.ตะวันออก	3	-	3	375,400	262,780	112,620	375,400
กลางตะวันตก	5	-	5	200,200	140,140	60,060	200,200
งบส่วนกลาง	1	1	-	81,882	81,882	-	81,882
งบบริหารจัดการ	1	1	-	102,918	102,918	-	102,918
รวมทั้งหมด	16	4	12	1,210,800	963,060	2,477,40	1,210,800

ข้อสังเกต ปัญหาที่พบจากการเบิกจ่ายงบประมาณ พร้อมข้อเสนอแนะ

- ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ ในกรณีโครงการ ฯ ที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณจำนวนสองงวด ระยะเวลาในการเบิกจ่ายงวดที่สองนั้น ทั้งช่วงการเบิกจ่ายจากงวดแรกนานจนเกินไป , ระยะเวลาในการเบิกจ่ายงบประมาณในบางโครงการไม่สอดคล้องไปตามแผนงานและงบประมาณ เกิดความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณงวดที่ 2 โดยพบว่าเข้าสู่ช่วงต้นไตรมาสที่ 4 แล้ว ยังมีการเบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จ ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้เครือข่ายภาคประชาชน/องค์กรชุมชน นำงบประมาณไปสนับสนุนในการจัดเวทีหรือใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้
- ข้อเสนอต่อการดำเนินงานในระดับภาค ดังนี้ 1) ควรวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณทั้ง 2 งวด ให้เกิดความสอดคล้องกับแผนงาน และมีระยะเวลาในการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมาย โดยร่วมกันออกแบบระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และวางแผนปฏิบัติการร่วมกับพื้นที่เป้าหมาย ในการจัดทำเอกสารเบิกจ่ายงบประมาณ ลดความล่าช้าและข้อผิดพลาดของเอกสารให้ลดลงมากที่สุด เพื่อทำให้การเบิกจ่าย รวมถึงการบันทึกข้อมูลเบิกจ่ายในระบบ โปรแกรมเป็นไปตามระยะเวลาที่สมควร 2) หากเกิดปัญหาที่ทำให้เอกสารการเบิกจ่ายล่าช้า รวมถึงปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบ ทางสำนักงานภาค จำเป็นต้องตรวจสอบปัญหาที่ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการเบิกจ่ายโครงการ ฯ แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด รวมถึงออกแบบการบริหารโครงการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้งบประมาณดำเนินงานในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการบันทึกข้อมูลของโครงการ ฯ ในระบบโปรแกรม CODI - PM

- การบันทึกข้อมูลลงในระบบโปรแกรม CODI - PM เฟส 2 (app2.codi.or.th/codi_pms/) จากการตรวจทานข้อมูลโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ซึ่งภาพรวมได้มีการบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลโครงการ องค์กร , ข้อมูลบัญชีผู้รับเงิน , แผนการเบิกจ่าย และการแนบไฟล์เอกสารต่าง ๆ ได้แก่ MOU , สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร , แบบแสดงผลอนุมัติโครงการ , เอกสารเบิกจ่ายงวดที่ 1 และงวดที่ 2 จากจำนวนโครงการที่สำนักงานภาคทั้ง 5 ภาค ได้อนุมัติในระบบ codi_pms ทั้งหมด 16 โครงการ พบว่า มีการบันทึกข้อมูลการอนุมัติโครงการลงในระบบโปรแกรม CODI - PM จำนวน 16 โครงการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกได้ครบถ้วนสมบูรณ์ เฉลี่ยร้อยละ 100 ของจำนวนโครงการทั้งหมด

- โดยช่วงเวลาที่ผ่านมา ส่วนกลางได้ติดตามและตรวจสอบการบันทึกข้อมูลเอกสารโครงการในระบบโปรแกรมร่วมกับสำนักงานภาคอย่างต่อเนื่อง โดยประสานงานกับสำนักงานภาคให้แนบเอกสารให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามรายละเอียดที่ได้กำหนด เพื่อให้ข้อมูลเอกสารที่บันทึกในระบบครบถ้วน สามารถรองรับต่อการตรวจสอบของหน่วยงานภายในและนอกองค์กร และใช้สำหรับเป็นฐานข้อมูลสำคัญประกอบการดำเนินงานในพื้นที่ ในปีงบประมาณต่อไป

ตารางที่ 3 : แสดงสถานะผลการบันทึกข้อมูลโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ฯ ปีงบประมาณ 2569 ในระบบโปรแกรม

ภาค	จำนวนโครงการ	สถานะข้อมูลที่มีการบันทึก							เอกสารแนบ				
		มติ กก.ภาค/จว.	ข้อมูลเบื้องต้นโครงการ	ข้อมูลองค์กรผู้เสนอ	กิจกรรมโครงการ	บันทึกความร่วมมือ	บัญชีผู้รับเงิน	แผนการเบิกจ่าย	MOU	สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร	แบบแสดงผลอนุมัติ	เอกสารเบิกจ่ายงวดที่ 1	เอกสารเบิกจ่ายงวดที่ 2
เหนือ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
ใต้	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
กทม.ตะวันออก	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
กลางตะวันตก	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
บบบริหารจัดการ	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	-
งบส่วนกลาง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-
รวมคิดเป็นร้อยละ	16	16 (100%)	16 (100%)	16 (100%)	16 (100%)	16 (100%)	16 (100%)	16 (100%)	15 (100%)	15 (100%)	16 (100%)	16 (100%)	12 (100%)

- สถานข้อมูลที่มีการบันทึกในระบบโปรแกรม CODI - PM ด้านเอกสารการเบิกจ่าย โดยแบ่งเอกสารการเบิกจ่าย 2 งวด รายละเอียดดังนี้ ซึ่งมีการแนบเอกสารเบิกจ่ายงวดที่ 1 ครบทั้งหมด จำนวน 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 และจำนวนโครงการที่เบิกจ่ายงบประมาณจำนวนสองงวด จำนวน 12 โครงการ ได้แนบเอกสารเบิกจ่ายงวดที่ 2 ครบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยในขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการปิดโครงการ ฯ

3. การเปรียบเทียบระยะเวลากระบวนการดำเนินงานของโครงการ ฯ

- **ระยะเวลาในกระบวนการบริหารโครงการ** จากการบริหารโครงการที่ผ่านมา และได้มีการทบทวนและพัฒนากระบวนการบริหารโครงการในทุกขั้นตอน เพื่อยกระดับการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเป็นการประกันคุณภาพการดำเนินงานขององค์กรในการสนับสนุนองค์กรชุมชนและภาคีพัฒนาที่ได้รับการสนับสนุนโครงการและงบประมาณจากสถาบัน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ได้กำหนดมาตรฐานระยะเวลาในการบริหารโครงการนับตั้งแต่ได้รับความเห็นชอบจากกลไกพิจารณา กลั่นกรองจนกระทั่งเบิกจ่ายงบประมาณงวดแรก ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เกิน 55 วัน โดยแบ่งเป็น 1) กระบวนการพิจารณาโครงการ : ระยะเวลาในการบริหารโครงการตั้งแต่คณะทำงานพิจารณาโครงการระดับภาคพิจารณาเห็นชอบโครงการจนถึง ผู้อำนวยการภาคลงนามอนุมัติ จำนวน 30 วัน และ 2) กระบวนการเบิกจ่ายโครงการ : ระยะเวลาหลังจาก ผู้อำนวยการภาคลงนามอนุมัติ จนถึงการเบิกจ่ายงบประมาณงวดแรก จำนวน 25 วัน

การบริหารโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 14 โครงการ พบว่า

- โครงการที่ใช้ระยะเวลาตามเกณฑ์ จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของโครงการทั้งหมด ใช้ระยะเวลาโดยเฉลี่ย 28 วัน
- โครงการที่ใช้ระยะเวลามากกว่าเกณฑ์ จำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของโครงการทั้งหมด ใช้ระยะเวลาโดยเฉลี่ย 68 วัน

สรุปได้ว่า การเบิกจ่ายโครงการส่วนใหญ่อยู่ในระยะเวลาตามเกณฑ์ และมีบางโครงการ

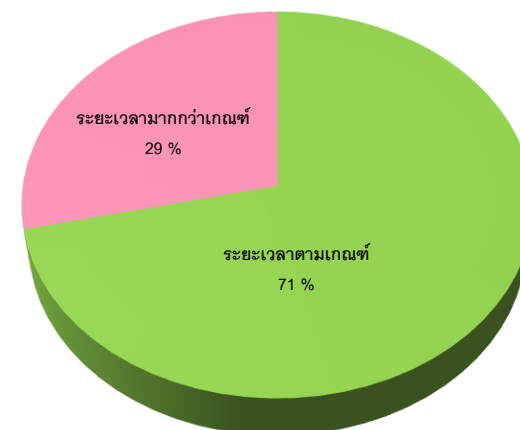
ที่เกิดความล่าช้าในการบริหารโครงการ ทำให้ส่งผลต่อการเบิกจ่ายโครงการ ฯ

ดังนั้น ควรกำหนดระยะเวลาการเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 55 วัน นับตั้งแต่

ที่ได้มีการอนุมัติโครงการเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้การบริหารโครงการในภาพรวมเป็นไป

ตามมาตรฐาน กติกาที่กำหนดไว้ร่วมกัน

แผนภูมิ : แสดงระยะเวลาการบริหารโครงการภาพรวม

ตารางที่ 4 : แสดงระยะเวลาการบริหารโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตฯ ประจำปีงบประมาณ 2569

ภาค	การบริหารโครงการ	ร้อยละ	ระยะเวลาตามมาตรฐานการบริหารโครงการ		รวมใช้ ระยะเวลา (55 วัน)	จำนวน วันเฉลี่ย
			คณะทำงานพิจารณา - ผอ.อนุมัติ (30 วัน)	ผอ.อนุมัติ - เบิกจ่าย งวดแรก (25 วัน)		
เหนือ 2 โครงการ	ระยะเวลามากกว่าเกณฑ์ 2 โครงการ	100	14 - 20	44	58 - 64	61
ตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โครงการ	ระยะเวลาตามเกณฑ์ 1 โครงการ	33.33	7	11	18	18
	ระยะเวลามากกว่าเกณฑ์ 2 โครงการ	66.67	30 - 37	27 - 57	64 - 87	76
ใต้ 1 โครงการ	ระยะเวลาตามเกณฑ์ 1 โครงการ	100	10	20	30	30
กรุงเทพฯ ปริมาณพลและตะวันออก 3 โครงการ	ระยะเวลาตามเกณฑ์ 3 โครงการ	100	13 - 25	17 - 22	30 - 42	36
กลางและตะวันตก 5 โครงการ	ระยะเวลาตามเกณฑ์ 5 โครงการ	100	16	7 - 9	23 - 25	24
รวม 14 โครงการ	ระยะเวลาตามเกณฑ์ 10 โครงการ	71.43	7 - 25	7 - 22	18 - 42	28
	ระยะเวลามากกว่าเกณฑ์ 4 โครงการ	28.57	14 - 37	27 - 57	58 - 87	68

4. วิเคราะห์ผลลัพธ์ ภูมิธรรมความสำเร็จ และข้อค้นพบจากการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สะท้อนพัฒนาการจากการจัดตั้งกลไกและจัดทำแผนสู่การปฏิบัติในพื้นที่ โดยหนุนเสริมพื้นที่เป้าหมาย 15 ตำบล/เมือง ใน 5 จังหวัด และเครือข่ายองค์กรชุมชน 25 เครือข่าย ให้สามารถขับเคลื่อนงานตามบริบทของพื้นที่ ผลสำคัญมีได้อยู่เพียงจำนวนกิจกรรม แต่เป็นการวางฐานให้องค์กรชุมชนเป็น กลไกสร้างสังคมสุจริตและดูแลผลประโยชน์ส่วนรวม โดยเกิดรูปธรรม 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างการรับรู้และเปลี่ยนประชาชนเป็นพลังพลเมือง เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงปัญหาการทุจริตกับคุณภาพชีวิต งบประมาณ และบริการสาธารณะ ช่วยพัฒนาประชาชนจากผู้รับรู้ไปสู่ผู้ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ และร่วมรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งมีการสื่อสารสาธารณะและใช้โรงเรียนเป็นฐานเรียนรู้เรื่องพลเมืองสุจริต สำหรับเด็กและเยาวชน

2. ด้านการสร้างพื้นที่เปิดเผยโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการ งบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมพัฒนาช่องทางรับข้อมูลและความคิดเห็น ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมติดตามการใช้ทรัพยากรสาธารณะได้มากขึ้น
3. ด้านการยกระดับธรรมาภิบาลของเครือข่ายองค์กรชุมชน เกิดการพัฒนาคู่มือ มาตรฐาน และแบบประเมินธรรมาภิบาล โดยรับฟังความคิดเห็นจากเครือข่ายเป้าหมาย 25 เครือข่าย ขณะเดียวกันบางพื้นที่ได้พัฒนาธรรมาภิบาลและเชื่อมโยงแนวทางเข้าสู่แผนระดับตำบล เพื่อให้สามารถนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานจริง
4. ด้านการเฝ้าระวังและเชื่อมโยงความร่วมมือ พื้นที่ได้กำหนดบทบาทของกลไกภาคประชาชนในการติดตามงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และประเด็นที่กระทบต่อชุมชน พร้อมเชื่อมโยงสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. องค์การต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) มูลนิธิเพื่อคนไทย ภาควิชาการ และ ภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุนความรู้ เครื่องมือ และการประสานส่งต่อประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ข้อค้นพบสำคัญ คือ การสร้างสังคมสุจริตไม่อาจเกิดจากกิจกรรมเฉพาะครั้ง แต่ต้องมี “พื้นที่กลางของประชาชน” ที่เชื่อมคน ข้อมูล ปัญหา ข้อเสนอ และ ภาควิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาประชาชนจากผู้รับผลกระทบไปสู่เจ้าของข้อมูล เจ้าของข้อเสนอ และผู้ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนา อันเป็นกระบวนการเปลี่ยนภาคประชาชนเป็นพลังพลเมือง ทั้งนี้ ผลที่เกิดขึ้นในระยะนี้เป็น การวางฐานด้านกลไก แผน เครื่องมือ และปฏิบัติการเบื้องต้น ซึ่งต้องติดตามผลการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องต่อไป

5. ข้อสังเกต ปัญหา/ อุปสรรคการดำเนินงานในพื้นที่ พร้อมเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

5.1 ปัญหา/ อุปสรรคการดำเนินงานในพื้นที่

ความท้าทายสำคัญของงานสร้างสังคมสุจริตไม่ใช่เพียงเรื่องงบประมาณ บุคลากร หรือเครื่องมือ แต่คือการยกระดับประชาชนจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมไปสู่ “พลังพลเมือง” ที่มีบทบาทและได้รับการยอมรับให้เป็นกลไกดูแลผลประโยชน์ส่วนรวม การอบรมหรือรณรงค์ช่วยสร้างความรู้ได้ แต่หากประชาชนไม่มีพื้นที่ใช้ความรู้ ไม่มีบทบาท ในกลไกพื้นที่ และไม่มีช่องทางเชื่อมข้อเสนอไปยังหน่วยงาน การมีส่วนร่วมอาจสิ้นสุดลงพร้อมกับกิจกรรม

ปัจจุบันหน่วยงานบางส่วนยังมองประชาชนเป็นผู้รับข้อมูลหรือผู้แจ้งเบาะแส มากกว่าหุ้นส่วนการพัฒนา ขณะเดียวกัน ข้อมูลโครงการและงบประมาณยังเข้าถึงและ เข้าใจได้ยาก ประชาชนบางส่วนไม่มั่นใจในการตั้งคำถาม เนื่องจากกังวลผลกระทบต่อนตนเอง อีกทั้งช่องทางแจ้งเบาะแสดังขาดระบบรับเรื่อง ส่งต่อ ติดตามผล คัดกรองผู้ให้ข้อมูล และแจ้งความคืบหน้าชัดเจน ทำให้การเฝ้าระวังยังเป็นภาระของแกนนำหรือบุคคลบางกลุ่ม

5.2 ข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหในพื้นที่

1. พัฒนาสภาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนให้เป็น “พื้นที่กลางของประชาชน” มีทีมงานและบทบาทชัดเจน เพื่อร่วมวิเคราะห์ปัญหา ติดตามประเด็นสาธารณะ และเชื่อมข้อเสนอเข้าสู่แผนหรือกลไกของหน่วยงานในพื้นที่
 2. สนับสนุนให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลโครงการ งบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างเชิงรุกในรูปแบบที่เข้าใจง่าย พร้อมพัฒนาทักษะการใช้เครื่องมือ เช่น ACTAi และ “ภาษีไปไหน” เพื่อให้ประชาชนใช้ข้อมูลติดตามปัญหาได้จริง
 3. พัฒนาระบบประสานงานระหว่าง พอช. เครือข่ายองค์กรชุมชน สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. และภาคี ให้ครอบคลุมการรับเรื่อง ส่งต่อ ติดตามผล คัดกรองผู้ให้ข้อมูล และแจ้งความคืบหน้ากลับสู่ประชาชน
 4. สนับสนุนพื้นที่เดิมอย่างต่อเนื่อง 3 - 5 ปี พร้อมพัฒนาทีมพี่เลี้ยง สนับสนุนองค์ความรู้ เครื่องมือ และการเข้าถึงกองทุน ป.ป.ช. รวมทั้งบูรณาการธรรมาภิบาลเข้าสู่ตัวชีวิตชุมชนเข้มแข็ง
 5. ปรับการติดตามผลจากการนับกิจกรรม ไปสู่การประเมินบทบาทของประชาชน การใช้ข้อมูลติดตามโครงการ ข้อเสนอที่เข้าสู่แผน ผลการประสานแก้ไขปัญหา และความต่อเนื่องของกลไกภาคประชาชน
- ดังนั้น แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้งานป้องกันและต่อต้านการทุจริตไม่เป็นเพียงกิจกรรมเฉพาะครั้ง แต่เป็นกระบวนการสร้างพลังพลเมืองที่ทำให้ประชาชนมีความรู้ มีพื้นที่ มีเครื่องมือ และกล้าลุกขึ้นมาร่วมดูแลผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการสร้างสังคมสุจริตอย่างยั่งยืน